

Müəllimə son vəzifəm

Elmin sönən işığı, professor Abdulla Abasov alim, insan üçün gözəl ömür və ölüm yaşadı

Azərbaycandan oyndığım zəmandan bəri sırf mətbuatda yazı ilə çıxış etmək üçün bir "Word" sahifəsi açdığım çox xatırlamıram. Bunu sonuncu dəfə Əhməd bəy Ağaoğlu'nun vəfatının ildönümü ilə bağlı etmişdim yəqin ki. O da bir il bundan önce. Sözlən düz, bu sahifəni bu məqsədlə açmaq da istəməzdim, amma düşündüm ki, bir tələbə olaraq son vəzifəmi yerinə yetirməliyəm. Bəli, Abdulla müəllim üçün son vəzifə...

Fevralın 23-də dəyərli alim, gərək pədaqoq, Azərbaycan ədəbiyyatının ciddi araşdırmaçısı, Bakı Dövlət Universiteti Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasının professoru Abdulla Abasov vəfat etdi. Bəlkə də bu aralar ölüm xəbərləri-nə çox öyrəşmişəm bir zəmandır, lakin fərqli zəmnə, nə qədər addışsa tə, bəzi ölümlərin kədər qaynağı təkcə həyatdan gedilməsi deyil. Bu insan alimdir və ən önəmli-si, gərək alimdirsə, o zaman özləmə üçün çox başqa səbəblər ortaya çıxır.

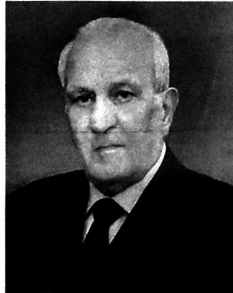
Abdulla müəllim mənə 2014-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsində bakalavr təhsililərlə, təhsilimin I kursunda "Azərbaycan ədəbiyyatı - 2" fənninin "Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı" bölməsinin müəzirlərini deyib, Abdulla müəllim üçün "mühazirə deyib" ifadəsini işləmək, mənəçə bir az da düzgün de-

yil. Professor bu mühazirələri yazsa-yırdı. O, müasir Azərbaycan ədəbiyyatı araşdırmaçısı, ya da müəllimi olmaqdan əlavə, müasir Azərbaycan ədəbiyyatı araşdırmaçılarının özü, canlı arxividi. Yaşlı idi Abdulla müəllim bizi dərs deyəndə, bəlkə da 80-i haqlamışdı. Amma bir dəfə də olsun onun otuzaraq dərs keçdiyini görmədim, hər zaman ayaq üstə, dərsi özünəməxsus xitabla danışırdı. Bir də əzər şeirləri, Azərbaycan ədəbiyyatından nümunələr verərək, elə mühazirə deyərək da nə bir kitabə, nə də bir konspəktə baxardı. Şeirləri əzər oxuyar, əsərlərin mövzusu-nu heç yerə bəxmədən danışırdı bizim üçün. Əlavə müzakirələr açmaz, boş söhbətlər etməz, yalnızca elm-ədəbiyyat olardı mövzu. Düşünürsünüz ki, belə olmalı idi onsuz da, niyə bunu başqa çətinliklə qarşılayırıq? Məsələ müasir Azərbaycan elmi, alimliliyi və pədaqoqluğudursa, bəli, çətinliklə danışıq, çünki onların sayı çox azdır. Fakültə cədvəllərində adının qarşısına "prof." yazılan sayı-sz-hesəbsiz insanlar var. Amma nə professor, nə alim? Ən fərqli və saxta yollarla adın qarşısına bu statusu yazdırma bilən hər kəs Abdulla müəllimə eynidir-mi? Olmaz, ola bilməz. Oduq ki Abdulla Abasov Azərbaycanın, Bakı Dövlət Universitetinin, o fakültələri və kafedraların görüb-tə-

niyə biləcəyi nadir gərək alimlərindən idi.

Abdulla müəllim vəfatını öyrənərkən həm da fakültənin ondan dərs almamış, bu fürsəti əldə etməmiş tələbələrənin adına üzüldüm. Çox təsəssüf ki, bu gün gənclərin inkişafında bilsin deyənlər olmasız görünür keçirilir. Lakin Abdulla müəllim o gənclərə tanıdı-mı. Məsələn, onun dərslərə girmədiyi ingiliss bəlməsi tələbələri belə bir professorla tanış ola bilmədilər. Heç nə qədər şey itəyib, bunu hər halda Abdulla müəllimin tələbəsi olmuş insanlar bilirlər.

Abdulla Abasov və onun qızı, eyni zamanda müəllim olmuş, daha sonra mənim ən yaxın insantarımdan birinə, əmami dastəkimə çevrilmiş Sevinc Abasova ilə 2014-cü ildən bu ilə qədər əlaqə saxlayırıq. Ən çox Sevinc xanımın ünsiyətində olurduq, hər söhbətimizdə Abdulla müəllimə xüsusi saləm göndərir-dim, heç gözləmədim bu son xəbəri, aldığımız heç inana da bilmədim. Sosial medianın bu gün ictimai rəyi, gərək qayrışıq və zərtədiynə inanır. İstər universite-

tin rəsmi sahifəsi, istərsə da digər paylaşımlardan heç birində məni bir rəylə rastlamamış, bəlkə da budur bir insan üçün ən gözəl bəli. Onu tanıyanlar həm bir şəxsiyyət, həm müəllim, həm da alim kimi ölməsinə üzüldülər. Təbii ki ayanlar, bilənlər, fərqiçə və dəyərində olanlar.

"Hər ölən insan yaşayandan bir parçasını da ötürmüşdür" - deyə bir ifadə var. Mütləqdir ki, Abdulla müəllimin ölmünə ən çox onun ailə üzvləri, övladları, nəvələri üzülübər. Lakin Abdulla Abasov yalnızca ən yaxınlarında olanların parçasını ötürmüş olmaı, Azərbaycan elmi, ədəbiyyat araşdırma-

ları, tarixi, pədaqoqikasının önəmli bir parçasını özü ilə apardı. Gərək alim ölmünə bu qədər çox pis olmağımızın, bunu dərk etməyimizin əsas səbəblərindən biri də məhz onların davamçılarınnın varlığı problemdir. Bu irsi dağımalı olanlar, irsə vəris olmağı bacarmaları gərəklər nəçə nəfərdirlər? Var olanlara da bu irsi davam etdirmək üçün nə dərəcədə imkan yaradıla-cıq? Onlara nəçə dəyər verəcəyə? Onlar da saxtark professorların həyatda özünə "yer tutmaq" naminə əlialtın olub getdikdən sonra Abdulla Abasov elmini kimlər yaşayacaqlar? Bunlar böyük suallardır...

Bu gün Abdulla müəllimin sayı-sz deyərək, dars dediyi tələbələrini yeti-nəçə yüzü əsib, bilmək olmaz. Bu şansı, dəyərli anlayan-anlamayan hamısı şanslıdır, sadəcə bəzilər duyrur, bəzilər isə duymur. İnsanlar digərəri tərəfindən fərqli çürü qıymətəndirilər, amma əsas olan insanın özünün gördüyü işlər və özünü nəçə dəyərliyəndirilər, başqalarının nəçə dəyərliyəndirimi onun gərək deyənindən heç nəyi əksiltməli və ya artırırmı. Abdulla müəllim də öz gördüyü işlərlə dəyərini biçmiş bir şəxsiyyətdir.

Bu yazının yazıldığı gün professor Abdulla Abasov aramızda yoxdur, amma onun bizi və Azərbaycan elminə öyrətdikləri var: onlar məhz biz özümlük, biz onun əsərlərinin bir parçasıyıq. Özü soyuq, elmi hüzüru istə olan Əzrum şəhərindən buruq bir hissisi ruhunuza itaf ediram bu cümilələri, gərək professor. Ruhunu hüzur içində, irsiniz nəşil-dən-nəşilə dəşinən olsun! Allah rəhmət eləsin!

Nurlan Ağa,
Əzrum Ataturk Universiteti
Sosial Elmlər İnstitutunun
doktorantı